

явища []; 2) міжмолекулярна взаємодія []; 3) поверхневий натяг [].

За правильну відповідь на запитання учасник отримує 2 бали, за неточно - 2 бал.

III тур

(письмовий конкурс з усним захистом)

Кожній із чотирьох команд дається завдання, в обговоренні приймають участь всі учасники команди. Найкраща версія записується в зошит. Звітується один учень (за вибором команди).

Завдання

1) Уявіть, що перед вами на парті розлили ртуть (насправді, цього робити не можна – ртуть дуже отруйна) і вона розкотилася на маленькі кульки. Які з поверхневих явищ при цьому спостерігаються? Розповісти все, що знаєте про них.

2) Ми надули мильну бульбашку, вона упала на листок паперу.

Які з поверхневих явищ при цьому спостерігаються, розповісти все, що знаєте про них.

3) На листок капусти покапали водою, вода кульками розкотилася по листку, ніби ртуть. Які з поверхневих явищ при цьому спостерігаються, розповісти все, що знаєте про них.

4) У відкритій посудині налита вода, в посудину опущений капіляр, вода піднялася по капіляру. Які з поверхневих явищ при цьому спостерігаються, що ви можете розповісти про них.

IV тур

(творчий)

Дітям дається завдання навести якомога більше прикладів застосування поверхневих явищ людиною.

За результатами III туру залишається дві команди в четвертому турі кожен учень працює самостійно. В результаті обирається 4 помічника вчителя.

Література

1. Балезин С. А. и др.. Основы физической и коллоидной химии – М.: Просвещение, 1975. – С. 231 – 250
2. Кушнірук С. Групова робота на семінарських заняттях з хімії // Біологія і хімія в школі – 1998 №1 С. 44 – 46
3. Смирнова Т. В. Общая методика обучения химии. М.: Просвещение 1982
4. Чернобыльская Г. М. Основы методики обучения химии. М.: Просвещение 1987

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Шаповалова Л.В. (Полтава)

Подальша модернізація системи вищої освіти, необхідна для входження України в Європейський простір вищої освіти, в аспекті змісту освіти передбачає впровадження:

- широкомасштабної, довгострокової стратегії;
- впровадження системи якості освіти, яка відповідатиме стандартам ЄС, потребам ринкової економіки;

- державного реєстру напрямків підготовки та спеціальностей, відповідно до вимог міжнародної стандартної кваліфікації освіти (МСКО-96 та 97) і міжнародної стандартної класифікації занять (МСКЗ-88);
- сприяння європейському співробітництву щодо забезпечення якості освіти з метою вироблення порівняльних критеріїв та методологій.

Механізм технологічної коадаптації освітніх систем європейських країн є система ECTS (європейська кредитно-трансферна система), яка вважається організаційним документом наближення національних систем освіти і взаємознання кваліфікацій. В Україні еквівалентом ECTS є кредитно-модульна (трансферна) система організації навчального процесу (КМСОНП). Педагогічний експеримент з впровадження цієї системи на Україні почався у 2003 році. Відтоді на державному рівні, у суспільстві, серед науковців та освітян йдуть постійні дискусії щодо доцільності модернізації вищої освіти України за Болонськими принципами як і щодо законодавчо-нормативних, науково-методичних і організаційно-технологічних підходів до їх реалізації. Часто говорять про неможливість реалізації окремих принципів Болонського процесу у національній освіті з огляду на певні об'єктивні та суб'єктивні причини.

1) Система ECTS, прийнята у країнах європейського освітнього простору, не вирішує жодної значущої освітньої проблеми в Україні, вважає Л.І. Зязюн. Це пов'язано з тим, що невизначеним є статус вимірних процедур поза традиційною заліково-екзаменаційною системою. Запозичені із американської освітньої системи, де вони функціонували в умовах максимально диференційованого і варіативного американського коледжу, де були своєрідним переводним елементом, кредити є абсолютно неактуальними в умовах, коли 95% навчальних предметів визначаються вимогами державного освітнього стандарту і відповідного навчального плану.

2) При входженні України в Європу знань відразу виникає конкуренція між освітніми системами. В цьому процесі їх вимірювання переваг тієї чи іншої освітньої системи диктуватиметься тільки особливостями глобального ринку. Освітні послуги, надані західними університетами конкуруватимуть з вітчизняним в якості і ціні. Виникне протиріччя між українськими традиціями та пріоритетами в освіті і глобальним ринком.

Зміст навчання в цілому встановлюється Маастрітським договором. Цей договір є важливим кроком у політиці Європейського співтовариства. У сфері освіти він встановлює правову базу для розвитку Європи знань. В ньому сформульовані завдання для країн-учасниць у галузі освіти. Одним із головних завдань є розробка європейського стандарту в освіті, особливо через викладання і розповсюдження мов країн – членів Євросоюзу.

При інтеграції України до Болонського процесу не можна не враховувати наступні протиріччя:

1) збереження і взаємозбагачення національних освітніх систем протистоїть принципу широкого впровадження найбільш ефективної і конкурентно-спроможної на наш час англосаксонської освітньої моделі;

2) між підходами до ліцензування і акредитації освітніх програм. Одними вважається необхідним створення євростандарту в освіті і розробку єдиної загальноєвропейської системи акредитації освітніх програм. Більшість політиків вважають правильним створення домовленості щодо взаємознання кваліфікаційних ступенів без встановлення єдиних вимог до змісту освітньої діяльності;

3) національні пріоритети систем сертифікації і атестації випускників, орієнтовані на максимальне задоволення національного ринку праці, протистоять принципу створення єдиного ринку освітніх послуг, який базується на двох циклах (бакалавр і магістр);

4) ідея підвищення мобільності студентів протистоїть думці про підвищення якості і конкурентноздатності європейської освіти за рахунок залучення висококваліфікованих спеціалістів із інших країн світу;

5) протиріччя між концепціями забезпечення порівняння якості освіти в різних країнах Європи.

Програмні документи системи української освіти: "Національна доктрина освіти України", "Концепція модернізації освіти" не дають чітких вказівок на вирішення важливих проблем української освіти:

- рівень і об'єм відповідальності держави у галузі освіти;
- співвідношення державного, недержавного (комерційного) секторів у освіті;
- ресурси освіти (зростання бюджету, зміни механізмів фінансування). Така невизначеність з головних питань у розвитку освіти спричиняє виникнення різних способів концептуалізації відношень між державою, суспільством і освітніми установами.

Крім того, у вищій освіті України існують проблеми вирішення яких потребує особливої уваги:

- надлишкова кількість навчальних напрямків та спеціальностей (відповідно 76 ті 584), при тому, що кращі світові освітні системи нараховують у 5 разів менше;
- недостатнє визнання у суспільстві рівня "бакалавр", його незатребуваність вітчизняною економікою; як правило, прийом до вузу здійснюється не на бакалаврат а на спеціальність;
- тенденція до погіршення якості вищої освіти, яка наростає з часом;
- збільшення відстані між освітянами та працедавцями;
- невиправдана плутанина у розумінні рівнів спеціаліста та магістра (програми їх підготовки близькі за змістом, вони еквівалентні за освітньо-кваліфікаційним статусом, але різні за рівнем акредитації – відповідно III та IV);
- нехтування передових наукових досліджень, які є основою університетської підготовки; складність нашої системи наукових ступенів у порівнянні із загальноєвропейською, що ускладнює мобільність викладачів і науковців в Європі;
- університети України не беруть на себе роль методологічних центрів, новаторів, за якими повинна йти вся країна.

Система освіта завжди відповідає соціуму певної країни. Тому можна сказати, що системи освіти у "пострадянських" країнах, зокрема в Україні, не такі, як у країнах Європи.

Григорій Грабович, зазначає, що фундаментальних змін, зокрема за провадження сучасних інструментаріїв, у системі праці й передусім у кадрах, не відбулося. Основним вадами освіти і науки, які заважають їх розвиткові він вважає: відсутність важелів і традицій чесноі самооцінки, зростаючий формалізм і корумпованість освіти, гонитву за зовнішнім іміджем та кількісним показниками, втрату високих ідеалів учительства і школи, зниження якісних характеристик освіти та ігнорування світових аспектів навчання. Щодо вступу України до спільного європейського наукового простору він висловлює думку, що враховуючи традиційний підхід, можна уявити, що це скоріше буде простим прилаштуванням до Європи .

Костянтин Корсак розглядає міфологізацію суспільним та педагогічним загалом суті і нашого розуміння Болонського процесу.

Він вважає, що Болонський процес і побудова загальноєвропейської системи вищої освіти з взаємним визнанням дипломів у провідних державах Європи непопулярні, а зацікавлені в ній периферійні країни, які мали слабко-

розвинуті зв'язки і сподівалися на "болонському" шляху одержати значні дивіденди по полегшенню і розширенню обмінів в освітньо-науковій сфері, запозиченню і впровадженню кращого наукового досвіду тощо; в очах європейського освітнього співтовариства Болонський процес є цікавою, але далеко не першорядною справою.

З огляду на перераховані факти нашого суспільства які впливають на розвиток вищої освіти України постає питання, чи є вони достатньо вагомими, щоб забезпечити переваги від впровадження у нас болонських принципів?

На погляд Грубійко В. та Грубійко У. успіх та суспільне та академічне неприйняття принципів Болонського процесу залежить насамперед від того, яким чином їх трактувати та впроваджувати у практику.

Вони виділяють два підходи впровадження принципів Болонської декларації та кредитно-трансферних технологій: формальний та інноваційний.

Одним із пріоритетних напрямків, для адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу є удосконалення Закону України "Про вищу освіту" у частині змісту і статусу освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Література

1. Грабович Г. Перед Європою: чи можлива реформа в науці та освіті? // Критика. – № 1 – 2 – 2005.
2. Грубійко В., Грубійко У. Системність формування інноваційного освітнього середовища у вищому навчальному закладі як базова умова реалізації принципів Болонського процесу // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. – Теоретичний та науково-методичний часопис. – Т. 1. – 2006.– С. 86 – 102.
3. Зязюн Л.І. Болонський процес у Європі і Україні // Трибуна. – 2005.– №1 – 2. – С. 14 – 16.
4. Зязюн Л.І. Освітній поступ України в європейський простір: за і проти. // Вища освіта України. Теоретичний та науково-методичний часопис – 2006. Т. 1. – С.147 – 156.
5. Корсак К. Міфи про Болонський процес // Дзеркало тижня. – 10.10.2005.

ПОРТАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК СКЛАДОВА КОМП'ЮТЕРИЗОВАНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Шкоденко С. (Полтава)

Будь-яка діяльність неможлива без знання. Саме вони стануть у новому знаннеорієнтованому суспільстві головною цінністю і надбанням. Для досягнення цієї мети необхідно, перш за все, навчитись ефективно передавати суспільний доступ прийдешнім поколінням. Проте, на сьогодні не доводиться говорити про яку-небудь ефективність цього процесу. Як у середній школі, так і у вищій, поширений формалізм, заклади не в повній мірі забезпечені навчально-методичною літературою.

Одним із способів подолання кризових явищ у вітчизняній освіті є використання інформаційно-комунікаційних технологій та розгортання комп'ютеризованого освітнього середовища. Але ефективність реального застосування комп'ютерної техніки та інформаційного навчального контенту, поки-що, нижче очікуваної. Це можна пояснити відсутністю реального переходу від традиційних методів до практичного використання сучасних методик